

Diarienummer:
IMY-2025-7253

Ert diarienummer:
Ju2025/00812

Datum:
2025-06-18

Yttrande över Skärpta och tydligare krav påandel för uppehållstillstånd (SOU 2025:33)

Den föreslagna definitionen av andel i 1 kap. 7 a § utlänningslagen (kap. 5.5)

Den föreslagna definitionen av andel är inte tydlig

IMY anser att formuleringen i den definition som ligger till grund för vandelsbedömningen, "att en person lever på ett hederligt och skötsamt sätt", inte är tillräckligt tydlig eller förutsebar. IMY anser att bestämmelsen bör precisera vilken typ av omständigheter som kan läggas till grund för en bedömning av bristande andel, t.ex. missbruk av välfärdssystemen. En större tydlighet ökar bl.a. förutsebarheten avseende vilka typer av personuppgifter som kan komma att lämnas till och behandlas av Migrationsverket med anledning av en vandelsprövning.

Därtill anser IMY att bestämmelsen bör utgå från omständigheter som utmärker *bristande andel* och inte bara *andel* (se nedan under nästa rubrik).

I likhet med Vandelsutredningen vill IMY understryka vikten av att uppgifter som läggs till grund för en bedömning av en persons eventuellt bristande andel ska vara väl dokumenterade av en eller flera myndigheter och underbyggda av objektivt konstaterbara fakta.

IMY anser att den föreslagna legaldefinitionen av andel har lagtekniska brister

IMY anser att den föreslagna definitionen utgår från att begreppet andel i sig har en positiv innebörd. Ordet är dock enligt allmänt språkbruk synonymt med ordet levnadssätt och är alltså ett neutralt ord. Det innebär att definitionen av andel inte harmoniserar med andra föreslagna bestämmelser i utlänningslagen och att varianter på ordet "brist" vanligen anges före ordet andel i de föreslagna bestämmelserna i utlänningslagen. Under alla förhållanden behöver därför definitionen ses över lagtekniskt.

Postadress:
Box 8114
104 20 Stockholm

Webbplats:
www.imy.se

E-post:
imy@imy.se

Telefon:
08-657 61 00

IMY anser vidare att ordalydelsen i bestämmelsen – särskilt orden "och därmed" – ger definitionen innebörden att en person följer gällande författningar samt i Sverige verkställbara avgöranden och andra beslut av domstolar och myndigheter, men inte att personen därutöver också lever hederligt och skötsamt. Det är tillsynes inte avsikten.

**Förslaget om en ny uppgiftsskyldighet i 17 kap. 7–9 §§
utlänningslagen (kapitel 10)**

IMY tillstyrker förslaget om en ny uppgiftsskyldighet och anser, till skillnad från Vandelsutredningen, att förslaget bör genomföras oavsett om den generella sekretessbrytande bestämmelsen som föreslås i prop. 2024/25:180 införs. Den generella sekretessbrytande bestämmelsen har ett vidare tillämpningsområde än vad Vandelsutredningen har bedömt att Migrationsverket har behov av och dess förarbeten innehåller av naturliga skäl inga överväganden som gäller informationsutbyte inom ramen för vandelsprövning i ärenden om uppehållstillstånd eller avvisning.

IMY vill även framhålla att en utökad uppgiftsskyldighet utgör ett starkt argument för att förtydliga legaldefinitionen av vandel, i synnerhet om uppgifterna ska lämnas ut med stöd av den generella sekretessbrytande bestämmelsen. Genom att förtydliga definitionen minskas risken för att myndigheter överlämnar uppgifter om enskilda till Migrationsverket som inte behövs, eller att fler uppgifter än vad som är nödvändigt för Migrationsverkets vandelsprövning överlämnas.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Eric Leijonram efter föredragning av juristen Elisabeth Hedborg. Vid den slutliga handläggningen har även rättschefen David Törngren, avdelningschefen Charlotte Waller Dahlberg, enhetschefen Jonas Agnvall och rådgivaren Victor Hagstedt medverkat.

Eric Leijonram